

Nüüd on õige aeg käised üles käärida ja tööle hakata.

See on Koonderakonna valimisprogramm, kuid praeguses olukorras nimetame seda pigem töönimikirjaks. Praegu on vägagi selge, et käes on tegude, mitte tühja ilujutu aeg. Aeg on käised üles käärida ja pihta hakata.

Tere tulemast talgutele, sest Soome on meie ühine asi.

Koonderakonna parlamendivalimiste programm 2023

Koonderakond tahab uuendada Soome suunda. Võlgu võtmine tuleb lõpetada, et oleks võimalik tagada heaoluühiskonna teenused. Siis saame panustada heasse eakatehoidu ja terviseteenustesse. Soomest tuleb teha puhta ja kindla energia suurriik, et kodudele ja ettevõtetele jätkuks õiglase hinnaga elektrit ka suure pakasega. Majandus ja soomlaste elujärg tuleb keerata kasvuteele. Tööjõumakse tuleb vähendada, et inimestele jääks palgast rohkem kätte. Soome peab püsima turvaline riik, mis oskab oma piire kaitsta. Tahame anda igale lapsele tugeva stardi ellu, andes talle kvaliteetse hariduse.

Koonderakonna 10-punktiline töönimikirj Soomele:

1. **Lõpetame võlgu elamise.** Käivitame kahe valimisperioodi pikkuse majanduse tervendamise programmi, mille vältel Soome avalik majandus tasakaalustatakse ja võlgu elamine lõpetatakse aastaks 2030.
2. **Muudame töötamise igas olukorras äratasuvaks.** Uuendame maksusüsteemi ja sotsiaalkaitset, et igast tööga teenitud eurost jääks alati vähemalt pool kätte.
3. **Vähendame tööjõumakse igas tuluklassis õiglaselt.** Maksude vähendamine suurendab õigesti kohandatuna majanduskasvu ja soodustab töötamist, nii et riik saab osa maksuvähenduse kulust tagasi. Me ei vähenda makse selleks, et võlgu võtta. Suuname maksusüsteemi fookuse tööjõu- ja ettevõtlusmaksudelt keskkonna-, heitme- ja tarbimismaksudele.
4. **Tagame soomlastele soodsa elektri kättesaadavuse.** Uuendame elektriturgu ja muudame elektri hinnastuse ausamaks, et kodumajapidamiste ja ettevõtete elektriarved väheneksid. Pole õige, et kõige kallim elektritootja määrab üksi kogu elektri hinna. Tagame, et õiglase hinnaga kodumaist ja puhast elektrit jagu ka suure pakasega.
5. **Tõrjume tõhusalt kliimamuutusi.** Viime heitmete vähendamise ellu kulutõhusalt, turupõhiselt ja tehnoloogianeutraalselt – elatustasemest olenemata. Tunnistame Soome ettevõtete märkimisväärset süsinikujalajälge, et asuda kliimamuutusega tõhusalt võitlema.
6. **Tagame Soome riigikaitsele piisavad ressursid.** Tugevdame kodumaise ja Euroopa kaitsetööstuse eeldusi. Võtame kohustuse hoida kaitsekulud vähemalt 2% SKT-st. Laiendame õppekutsed kogu vanuseklassile. Tagame vanuseklassi parimate pädevuste osalemise riigikaitstes.
7. **Hoiame ära noorte marginaliseerumise, kuritegevuse ja jõugustumise ega lähe Rootsi teed.** Kasutame selleks nii pehmeid kui ka kõvu võtteid. Teeme korda noorte ennetavad tugiteenused, lastekaitse ja integreerumispoliitika. Panustame noorte vaimsesse tervisesse ja uimastiennetusse. Karmistame karistusi tänava- ja tulirelvakuritegevuse eest.
8. **Teeme korda põhikoolid.** Põhikoolihariduses panustame põhiasjadele: õpirahule ja piisavale individuaalsele toele. Laseme õpetajatel keskenduda õpetamisele ja peatame õpitulemuste allakäigu. Tagame, et põhikooli lõpetajal oleksid olemas piisavad oskused.

9. **Kiirendame sotsiaal- ja tervishoiuteenusteni jõudmist.** Parandame teenuste kättesaadavust mh kaugvastuvõttude ja muude digiteenuste abil.
10. **Tagame igale eakale väärrika vanaduspõlve.** Teeme ühtse tervikuna korda ööpäevaringse toe, eluasemeteenused, koduhoolduse ja omastehoolduse. Toetame omastehooldajate tegevust. Hooldame senioride aktiivse eluviisi säilitamise eest.